

Gemeente De Wolden
Raadhuisstraat 2
Postbus 20
7920 AA Zuidwolde

Bezwaarschrift uitzonderingsgebied gasaansluitingen
Amsterdam, 16 januari 2020

Geacht college van B&W

Hierbij maak ik bezwaar tegen uw besluit van 10 december 2019, gepubliceerd op 9 januari 2020 op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2020-5630.html>, om de gemeente de Wolden aan te wijzen als gebied waar gasaansluitingen voor nieuwe woningen mogelijk blijven. Uw besluit strookt niet met de uitdaging de opwarming van het klimaat te beperken, de energievoorziening in Nederland betaalbaar te houden, zorgvuldig om te gaan met de beperkte hoeveelheid 'groen gas' die beschikbaar is en met de Gaswet.

We gaan eerst in op uw argumentatie. Vervolgens geven we aan op welke punten het besluit van de gemeente strijdig is met de Gaswet en de Regeling gebiedsaanwijzing gasaansluitplicht

Verduurzamen met groen gas

U geeft aan dat de intentieverklaring met Rendo om de gemeente te voorzien van groen gas, een bijdrage kan leveren aan de verduurzaming van veel bestaande woningen. Dat is echter geen reden om ook nieuwbouw op het gasnet aan te sluiten, die uitstekend met een warmtepomp kan worden verwarmd. Voor de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk is een aantal nieuwbouwpanden (inbreidingslocaties) met een warmtepomp geen probleem.

Alternatieven

U stelt dat in dunbevolkte gebieden grootschalige warmtenetten niet levensvatbaar zijn. Warmtepompen en bodemwarmte via WKO-installaties zijn echter uitstekend geschikt voor panden met voldoende (buiten)ruimte. Zeker voor nieuwbouwwoningen is er geen enkele reden om de Gaswet te negeren.

Distributie groen gas

Groen gas heeft ongeveer dezelfde samenstelling als aardgas en kan in het net worden bijgemengd. Zo wordt de klimaatvoetafdruk van het gas in het nationale netwerk verkleind. Daarvoor hoeft dit gas niet gebruikt te worden op de plek waar het beschikbaar komt. De wetgever heeft de heldere keuze gemaakt om nieuwbouw niet langer aan te sluiten op het gasnetwerk. De nabijheid van de productie van groen gas is geen reden om daar van af te wijken. Er is in Nederland immers een landelijk gasnetwerk aanwezig om (groen) gas landelijk af te zetten.

Financiële gevolgen

Op het moment dat de gasprijs gaat stijgen, heeft de keuze voor groen gas wel degelijk gevolgen, zeker voor woningen die onvoldoende zijn geïsoleerd. De makkelijke keuze nu, voor nieuwbouw op gas, kan in de toekomst leiden tot een torenhoge energierekening. Voor het komende decennium is er wellicht veel groen gas beschikbaar in de Wolden. Of prijs en beschikbaarheid goed blijven als ook de industrie een beroep gaat doen op de beschikbare aanbod van groen gas is de vraag.

Nieuwbouwwijken

De generieke uitzondering maakt het zelfs mogelijk om complete nieuwbouwprojecten geheel of deels te voorzien van een gasnet. Hoewel de gemeente aangeeft dat dit niet de bedoeling is, kan zo bij ieder project weer discussie ontstaan over het aanleggen van een gasnet als (enkele) kopers of ontwikkelaars daar om verzoeken.

Geen duidelijkheid maar onduidelijkheid

Het college volgt een cirkelredenering door te stellen dat het besluit niet is genomen om het gasverbruik te laten stijgen en dat het uitgangspunt is dat nieuwbouw gasloos wordt aangelegd. Het aanwijzen van de gehele gemeente als uitzonderingsgebied zou volgens het college tot duidelijkheid leiden. Dit bestrijden wij. De gemeente geeft inwoners en bouwbedrijven met dit besluit juist de boodschap dat gas in De Wolden de standaard blijft.

Het voorstel van het college druist in tegen Gaswet die is gericht op het betaalbaar houden van de energietransitie. Nieuwbouw aansluiten op gas terwijl miljoenen bestaande woningen moeten overschakelen van gas op een andere warmtebron is onverantwoord. Er is en komt in Nederland geen hoeveelheid groen gas of waterstofgas beschikbaar die grootschalig overschakelen van aardgas op ander gas haalbaar maakt. De Gaswet verbiedt daarom het aansluiten van nieuwbouw op het gasnetwerk. De situatie in de gemeente De Wolden is niet zo bijzonder dat er andere regels zouden mogen gelden dan in de rest van het land.

Strijdigheid met de Gaswet en de Regeling gebiedsaanwijzing gasaansluitplicht

Het college kan een gebied aanwijzen waar aansluiting van nieuwbouw op het gastransportnet strikt noodzakelijk is. De mogelijkheden hiervoor staan in artikel 10 lid 7 Gaswet en artikel 1 en 2 van de Regeling gebiedsaanwijzing gasaansluitplicht. Er moeten zwaarwegende redenen van algemeen belang zijn om dit te doen.

De ministeriële regeling 'gebiedsaanwijzing aansluitplicht' gaat in op de bevoegdheid van het college van B&W om – op basis van een concreet project een gebied aan te wijzen waar de gasaansluitplicht wel geldt voor nieuwbouw. In de regeling zijn situaties uitgewerkt die reden kunnen zijn voor een college van B&W om een gebied aan te wijzen waar de netbeheerder wel een aansluitplicht heeft. In de Gaswet is het uitgangspunt vastgesteld dat een zwaarwegende reden van algemeen belang het strikt noodzakelijk moet maken om een gebied aan te wijzen. Bij ieder besluit om aardgas toe te staan moet een college van B&W beoordelen of dit ook in deze concrete situatie het geval is. Zoals hierboven aangetoond is er geen strikte noodzaak. Er is niet meer dan een politieke voorkeur voor het bieden van keuzevrijheid aan de bouwers van nieuwbouwwoningen, in het licht van de gemeentelijke inzet op groen gas als alternatief voor aardgas in bestaande woningen. In de ministeriële regeling zijn de zwaarwegende redenen geconcretiseerd in 'structurele uitzonderingsgronden'. We lichten hieronder toe waarom deze gronden niet van toepassing zijn.

De eerste uitzonderingsgrond 'energieplan', is gericht op aardgasvrij maken van bestaande wijken. Een bouwproject kan (tijdelijk) een gasaansluiting krijgen indien dit nodig is om het aardgasvrij maken van een bestaande wijk financieel haalbaar te maken. Verder moet het aannemelijk zijn dat de nieuwbouw en de bestaande wijk binnen 5 jaar weer van het aardgas af gaan.

Dat is in het collegebesluit niet aangegeven als reden en zelfs als dit de reden zou zijn, dan wordt dit niet belemmerd door de aanwezigheid van nieuwbouwpanden die zijn voorzien van een andere warmtebron.

De tweede uitzonderingsgrond is gericht op technische onmogelijkheden. Een bouwwerk kan een gasaansluiting krijgen als het technisch onmogelijk is om het bouwwerk zonder gasaansluiting te realiseren en het bouwwerk tot stand moet komen vanwege een zwaarwegende reden van algemeen belang.

Overall in Nederland worden nieuwbouwwoningen zonder gasaansluiting opgeleverd. Het is niet problematisch om dit ook in De Wolden te doen en dat heeft u ook niet aangegeven.

De derde uitzonderingsgrond is gericht op financiële haalbaarheid. Een bouwwerk kan een aardgasaansluiting krijgen als het financieel onmogelijk is om het bouwwerk zonder gasaansluiting te realiseren en het bouwwerk tot stand moet komen vanwege een zwaarwegende reden van algemeen belang.

Nieuwbouwwoningen zonder gasinstallatie worden overal in Nederland gebouwd en verkocht. Dit is geen reden om in De Wolden wel gas toe te staan in nieuwbouwwoningen. U noemt deze uitzonderingsgrond dan ook niet in uw besluit.

De ministeriële regeling heeft tenslotte een structurele uitzonderingsgrond voor andere situaties waarin aansluiting op het gastransportnet strikt noodzakelijk is, om zwaarwegende redenen van algemeen belang. Deze uitzonderingsgrond kan onder andere gebruikt worden bij specifieke situaties waarbij de alternatieven voor een gasaansluiting vanwege een zwaarwegende reden van algemeen belang ongewenst zijn.

De gemeente geeft aan dat het groen gas convenant met Rendo, waardoor naar verwachting veel groen gas beschikbaar zal komen in De Wolden, een specifieke situatie is. Dat er in een gemeente relatief veel groen gas wordt geproduceerd is echter geen reden om in die gemeente veel groen gas te gebruiken. Van een zwaarwegende reden is zeker geen sprake. Groen gas dat wordt geproduceerd in De Wolden kan via het gastransportnet van Gasunie in heel Nederland worden afgezet.

Ik verzoek u, op grond van het bovenstaande, het aanwijsbesluit in te trekken. Bovenstaande bezwaren zijn gemaakt onder voorbehoud van nadere invulling en toelichting in de verdere procedure.

Hoogachtend,

Evert Hassink
sr. medewerker energie
namens Vereniging Milieudefensie